

ПРОСТЕ РЕЧЕННЯ

Речення з однорідними членами

1. Поставити розділові знаки при однорідних членах речення та узагальнювальних словах при них, пояснивши орфограми на місці двох крапок і дужок:

Срібна кашка яскравий золотоцвіт дика гвоздика біла ромашка си(н, нн)я волошка рожева повійка все це злилося в якийсь не/звичайно яскравий чудовий к(и, і)л(і, и)м, і навіт... закр(е,и)вало собою високу с..вітлу траву (М. Старицький). Пр(е,и)дивний сон і зв(е,и)с(и,е)лив і налякав мене н(и,е)/жда(н,нн)о (П. Куліш). Хлопці засялис.. так щиро по/братськи по/давньому по/хлоп'ячому (І. Багряний). Увійшло двоє в(е,и)сокий, широко/плечий і н(е,и)зенький білявий виструнчилися перед капітаном (Г. Тютюнник). Тиша була наповн(и,е)(н,нн)а всякими звуками і дзвінкою пісн(е, ьо)ю жайворонка і дзи(жч, щ)а(н,нн)ям пол(е, ьо)вих мух і тихим м(и,е)лодійним ш(и,е)л(и,е)сті(н,нн)ям стиглого жита (М. Коцюбинський). Речі прості і чисті люблю я потиск мозолястої сині світанки над водами шум у лісі з(и,е)лений і шум золотий с..пів солов..їний і піс..ню лю(дс,ц)..ку (М. рильський). У щастя лю(дс,ц)..кого два рівних є кр(е,и)ла троянди й виноград красиве і корисне (М. Рильський). Над нашим с..вітом і під нашим світом є ще світи в(и,е)ликі і малі (Д. Павличко). Скіл..ки там зібрано різних кол(л,лл)екцій і корисних рослин і рослин/бур..янів і шкідливих комах і насі(н,нн)я (О. Довженко). І хата й тин і груша с(и,е)р(и,е)д двору і кияши(н,нн)я де/не/де все згадує себе в свою най/кращу пору (Л. Костенко). Благослове(н,нн)а кожна полонина і кожен порух с..віжого ст(и,е)бла і чисте небо і вологі тучі і дивне диво святлячк(і,и) л(и,е)тучі (М. Рильський). І пряде(т..с, ц..ц)ятихо в мене під/віко(нн,н)ям біле павути(нн,н)я й золота п(и,е)чал.. (Д.Фальківський). На простому бат..ком (з,с)майстрованому столі їх чекає і св..ятий хліб і картопля і варена кукурудза і голуб..ці і д(е,и)руни (М. Стельмах). Запашна осін.. в..ялим тютюном та яблуками та тонким туманом (М. Рильський). В білих с..нігах потонули гори степи й долини (О. Олесь). Всюди і на/вулицях і круг стадіону й оба/біч дороги до заводу росли молоді осокори клени й каштани (В. Собко). Небо засіяне зірками сонце місяц(ь) зоря хмари дощ вітер роса грім бл(и,е)скавка все те по/перед усього зв(и,е)ртало на себе увагу і розбу(ж,дж)увало думку (І. Нечуй-Левицький).

2. Знайти в реченнях однорідні й неоднорідні означення, поставити розділові знаки, пояснити їх уживання, вибравши правильну орфограму

В золотій смуш(и,е)вій шапці циган/вечір (с,з)ходив з гір (О. Олесь). Густа м(и,е)дова т(и,е)плота високі налила жита (М. Рильський). Тютюн ц..вів в(и,е)ликими золотими гронами (О. Довженко). Лише мох (у,в)криває собою оте віко/вічне ні/ким н(и,е)/займа(н,нн)е камі(н,нн)я (А. Шиян). В(и,е)р(и,е)сневе со(лн,н)це н(и,е)/помітно зайшло за потріскані н(е,и)/густі хмари (М. Стельмах). В давній золотій п(и,е)чалі л(и,е)бедіют.. н(и,е)б(и,е)са (Д. Павличко). П(и,е)тро натягнув кашкета на своє н(и,е)/покірне кучеряве воло(с,сс)я й вийшов на подвір..я (В. Підмогильний). Чорна бл(е,и)скупа довга важка коса її н(е,и)/порушно

л(и,е)жала на/спині (Г. Тютюнник). Тоді раптом у гімназії з'явився в(е,и)сокий худорлявий чоловік (із,з,зо) запаленими щоками чорними вусами і с(е,и)винками на/скронях (Ю. Смолич). Блідий ш(е,и)роко/листий тютюн насичує повітр..я наркотичною паро. (М. Коцюбинський).

3. Поставити розділові знаки при однорідних членах речення, підкреслити однорідні члени речення

Легка біла прозора постать з'являється з-за берези і схиляється над Лукашем. Мавка йде до калини швидко ламає на ній китиці ягід звиває собі віночок розпускає собі коси квітчається вінком і склоняється перед Лісовиком. Ти кров свою загубиш до краплини але землі цієї не віддаси. Опишу я весну гори голубого моря даль. Як пахнуть землі свіжі соковиті пронизані стрільчастим сходом трав. З ясного прохолодного неба світили великі яскраві зорі. Наближення зими у всьому серце чує і в шелесті листів і в вітрі і в стежках. Був гарний літній день і все навколишнє здавалось прекрасним сад город соняшники й мак і ниви за городом. Перлами рососою сонцем далиною вмивається земля. Праця садівника тяжка але почесна і мирна. У кожного з нас є вдова або дружина або діти або мати або наречена. Пролетіли роки грізні в перемогах і боях. Мільйони уст очей садів будов пейзажів тонів запахів і літній але одна у світі є любов єдине сонце у небесній сині. Ярина пригнулась вивільнила плече і рішуче пішла до санчат. Жайворонки то підлітав вище і зникав у блакиті то опускався й розсипав дзвоники над самою головою. Оживлялась музика крапель сумних і веселих лінивих і жвавих глухих і дзвінких. Моє щастя і ніжність і гнів я у пісні хотів зберегти. Краю мій я люблю тебе вдень і вночі вранці і ввечері і не знаю краю своєї любові. Сонце обливало землю рожевим світлом і ніжно цілувало тисячами своїх гарячих іскорок. Старий батько сидить коло хати та вчить внука маленького чолом віддати. Люблю твої і шепіт серед поля і серцем чую силу наливу.

Речення з відокремленими членами

1. Поставити розділові знаки при відокремлених членах речення.

Старий зараз ніякої роботи не визнає, окрім пасіки (М. Стельмах). Всі за винятком Бойчука здивовано дивилися на шкіпера (М. Трублаїн). На кладці обнявшись стояли дві дівчини і забувши про все на світі виводили стару пісню (М. Стельмах). Усяка пташечка радіючи співала (Л. Глібов). Наперекір огню і смерті полки незборені і вперті боям виходили навістріч (М. Упенік). Налякані чужим голосом, птахи з тривожним писком крутилися над головою Соломії (М. Коцюбинський). Напівзасохлі поруділі все-таки були дорогими як спомин про літо (І. Кочур). Рожевим цвітом радісно залиті шумлять сади (В. Сосюра). Він стояв на кормі з веселом суворий і красивий і дивився вперед поверх нас (О. Довженко). Розтривожений він до самого ранку не склепив очей (П. панич). Під вітром вгинаючи лінії прості повис нерухомий за вікнами дощ (Є. Плужник). Ні на яку птицю крім качок у Тихона не піднімалась рука (О. Довженко). Густі непрохідні ліси закривали весь простір окрім високих полонин (І. Франко). На світі все знайдеш крім рідної землі (Нар. Тв.). А я не знаю нічого ніжнього окрім

берези (Леся Українка). Дівчина стоїть на високій купинці з верчиком золотавого хмелю і усміхаючись тицькає його теляті (Г. Тютюнник). А лопухи почувши холодок настовбурчилися тихо зарипіли випростовуватись і теж запахли низовинням росою ніччю (Г. Тютюнник). Тоненький струмок диму поволі піднявся над сторожкою понад віттям дерев та й послав над ними прозорою хмаркою (Г. Тютюнник). Олесь згарячу ніяково посміхнувся поторкав мокрою рукою тверду гулю під оком і ковзаючим побрів до школи (Г. Тютюнник). Опріч Гафійки було ще два наймити (М. Коцюбинський). Степ струснувши з себе росу та зігнавши непримітні тіні горить рівним жовто-зеленим кольором (Панас Мирний). Вони стояли мовчазні вдивляючись в далеке минуле своє і своїх батьків і линучи думкою в майбутнє (О. Довженко). Троянці підводиться і не прощаючись іде зникає десь внизу за курганом (О. Гончар). Співаючи струмки шлях знаходять до ріки (М. Стельмах). Натомивши у мандрівці ноги лягає день спочити за горбом (Є. Гуцало). Про журавлів ти більше не співала а серце відчуваючи грозу хапливим рухом крадькома втирала солону теплу і гірку сльозу (Л. Дмитренко). Ти тихо в день ясний пливеш заглиблений в минуле (О. Олесь). Горять в росі ранкові доли багаті різнобарв'ям трав (О. Маченко). Ніч осяяна цвітом яблуні затуманена мов роса (Д. Павличко). Невідомий нікому сідаю на лавку слухаю дивлюся (М. Стельмах). Отакий-то наш отаман орел сизокрилий (Т. Шевченко). И ліземо з кручі у чорному холоді прірву підпираючи одне одного плечила і хапаючись руками за якесь мокре цупке бадилля (Г. Тютюнник). Малий сиджу біля вікна і всього боюсь (Є. Гуцало). Рука засмагла від роботи нам сіє благодатний мир (М. Рильський). Отак і він Данило залишився без батька та матері (М. Стельмах). Тихою ходою ледве ступаючи натомленими ногами по свіжій ріллі йшов за плугом парубок Семен Ворон (М. Коцюбинський). Обмерзла знесилена голодна вона зупинила біля кількоповерхової кам'яниці коня кинула йому під ноги оберемок сіна й затупцювала біля нього (М. Стельмах). Над луками залитими квітневою повинню холонув оранжевий вечір занутивши в мілкі прибережки далеке полум'я хмар (Г. Тютюнник).

Речення зі вставними і вставленими конструкціями та звертаннями

1. Поставити розділові знаки в реченнях зі звертаннями та вставними конструкціями.

Слово моя ти єдина зброє ми не повинні загинути обоє (Леся Українка). Звісно клопоту багато на весіллі молодому (Леся Українка). Христя так її звали залилася малою після батька-матері (Панас Мирний). Мабуть смерті батька та матері вони під холеру померли обоє одного таки року громада оддала сироту далекій родичці вдові Вовчисі (Панас Мирний). Чисте небо не налягло на гори а навпаки своєю високою легкою синявою завершувало гармонійно доповнювало їх (О. Гончар). Мабуть уночі пронеслася буря з дощем вихром столочила нескошений хліб порвала телефонні дроти (В. Близнець). Але ви я бачу Зайняті! (М. Нечай). Прощайте росяні долини і села сповнені краси (О. Підсуха). Буває часом сліпну від краси (Ліна Костенко). Звало нашого діда як я вже потім довідався Семеном (О. Довженко). Злість кажуть сатані сестриця (І. Котляревський). Ти

знаєш я вже перебралася в центральний барак (О. Копиленко). Василь признатись по правді боїться того сухого дерева (І. Цюпа). На щастя жорстока дійсність розвіяла вітром усі ці хлоп'ячі дурниці й примусила розсудливо зазирнути дійсності в вічі (С. Черкасенко). Климко став навколішки, припав до води холодна та добра тоді вмився і втерся галстуком од матроски (Гр. Тютюнник). Йди Марусе та хутко повертайсь! (Д. Ткач). Гуляй душа без кунтуша! (Нар. Тв.). У такому стані блукав я одної весняної днини понад річкою Прутом у південній Бессарабії (М. Коцюбинський). Правда деякі гарячіші душ може з десять позбирали торби та й потягли шукати вільної сторони (Панас Мирний). Земле доле моя многотрудна що ти шепчеш крізь ніч мені? (М. Рильський). Таким я знав тебе ще змала високе місто над Дніпром! (М. Рильський). Голос криниці, чого ж ти змовк? (Л. Костенко). Вечірнє сонце дякую за день (Л. Костенко). Озовися мій друже до мене... (Леся Українка). Найглибша мудрість певне у коханні (М. Сингаївський).

ЗАВДАННЯ

1. Словосполучення якого рядка утворено способом керування

- А схожий на сонце, розумітися на красі, піклуватися по-батьківськи, недалеко від школи, шість років
- Б зустрічатися з колегою, славити матір, готуватися до зустрічі, роблю уроки, милуватися краєвидом
- В говорити без пауз, будувати разом, сіячі добра, цікава розмова, гідно поводитися
- Г надмірно силкуючись, читання лежачи, вчитися старанно, швидко пересуватися, сніданок нашвидку
- Д зелені дерева, сказати тихенько, працювати над темою, пекти пироги, розмовляти з подругою

2. Знайдіть речення зі складеним дієслівним присудком

- А Цілий день потім Артемові батько не сховався із думки.
- Б Текла, текла ріка, і човен не гойдало.
- В Приходиш до мене, як мрія весняна, як срібно промінна досвітня заграва.
- Г Довго ще ясніти буде осінь, червоніти віти і траву.
- Д Рідну мову повинна берегти, розвивати кожна людина.

3. Позначте речення зі складеним дієслівним присудком

- А Книга – це змога погостити з людиною через тисячоліття.
- Б. Я люблю очима тишу цілувати.
- В Мені осіння ніч короткою здається.
- Г Там будуть горіти до ранку в туманних дзеркалах троянди.
- Д Зоря на небі рожева вже почала займатись.

4. З'ясуйте, яким членом речення є виділені слова (цифра позначає наступне слово) – Дика груша (1) *облита* білим молоком, і в тому пахучому молоці, (2) що (3) *стиха* пініться, бджоли (4) *неначе* киплять.

- А займенник
- Б дієприкметник
- В Прислівник
- Г Сполучник

5. З'ясуйте, яким членом речення є виділені слова

1 підмет	А Я лиш <i>син</i> народу.
2 присудок	Б Весна захлиналася буйним цвітом вишень.
3 Означення	В <i>Писати</i> вірші – жить непросто.
4 обставина	Г І гнеться дерево від <i>плоду</i> .
	Д Русявий день гаптує <i>сни</i> світанню.

6. З'ясуйте, яким членом речення є виділені слова

1 підмет	А Молодість здатна творити несподіване й неймовірне.
2 присудок	Б Як розбещує людину сама можливість принижувати інших!
3 означення	В Не дивиться їм грізно в очі «завтра».
4 обставина	Г А він стоїть наперекір усім напастям.
	Д Народ шукає в геніях себе.

7. Поширене означення не відокремлюється в реченні

- А Розтривожений думками він до самого ранку не міг заснути.
- Б Квітки омиті холодними росами розтулюють повіки-пелюстки.
- В Ніколи я співати не покину про землю повну щастя і краси.
- Г Акації стояли саме в цвіті стояли безліччю білих квітів.
- Д Удалині виднілися облиті сонячним багрянцем верхівки сосен.

8. Позначте речення з однорідними означеннями (розділові знаки пропущено)

- А Чарами віє від необмеженого синього простору.
- Б З другої хати доносилася сумна журлива пісня.
- В Все приймало незвичайний казковий характер.
- Г Ранковий легкий вітер розганяв залишки туману.
- Д Густий осінній туман встає над лісом вечірньою добою.
- Е Набачився ланів зелених золотих набачився надихався напився.

9. Позначте речення, у якому не потрібно виділяти комами відокремлене означення

- А Я небесами пійманий тремчу.
- Б Налита сонцем і вітрами до світання дощем оплакані сади.
- В Гудуть з вітрами до світання дощем оплакані сади.
- Г Степ оповитий тишею дихав пахощами росяних трав.
- Д Місячним сяйвом залиті мріють сади.

10. З'ясуйте, яким компонентом ускладнено просте речення (розділові знаки пропущено)

1 Знала я дочко за ними принаймні три чесноти.	А уточнювальна обставина
2 Зовні однак ніщо не віщувало рясної травневої грози.	Б звертання
3 Під вечір годині о сьомій самотній блукав я в саду.	В вставне слово
4 Де він там зачепився старий бурлака.	Г однорідні члени речення
	Д відокремлена прикладка

11. Позначте речення, у якому одиничний дієприслівник потрібно виділити комою (розділові знаки пропущено)

- А Пряме дерево і вмирає стоячи.
- Б Похитуючись Соломія підійшла до столу.
- В Бійці сиділи деякий час задумавшись.
- Г Людина! Це ж яке слово! Його треба говорити стоячи.
- Д Гуркіт канонади ревів не перестаючи.

12. Слово здавалося є вставним (окремі розділові знаки пропущено) в реченні

- А Усе довколишнє здавалося їм перевитим піснями, веселими чи сумними, як буває пройнятий сяєвом сонця простір.
- Б Багатьом здавалося, що увесь півострів зараз палає в пожежах, адже куди не глянь – звідусіль шугає вогонь, тріщить, гуде в деревах, жаркий, агресивний.
- В Кущ здавалося і зимою зеленіє, бо коли танули сніги, то на світ пробивалося його цупке зелене листя, не змучене холодом, не скалічене морозом.
- Г Широкі промені вдарялися об кам'яні плити, курилися золотим димом, від чого здавалося, що все тут пливе, рухається, злітає в просторі.
- Д Уже придивилася до його очей і побачила те, що здавалося байдужістю, насправді було мудрістю й глибоко захваним стражданням.

13. Позначте речення, у якому перед як потрібно поставити кому (розділові знаки пропущено)

- А Весь світ знає Довженка як великого кінорежисера.
- Б Палаючий Будапешт був перед нами як на долоні.
- В Сосюра, як справжній лірик різноманітний у своїх переживаннях.
- Г Діти як квіти поливай то ростимуть.
- Д Уночі хоч як тріщить а вдень проти сонечка плющить.

14. Позначте речення з уточнювальним членом, у якому перед сполучником потрібно поставити кому (розділові знаки пропущено)

- А Хамелеон або деревна ящірка Африки добре пристосований до життя на деревах.
- Б Гуси чи лебеді в небі плывуть та угорі наді мною.
- В Таку тикву саджають щоб із неї виросла на зразок глека або невеликої амфори.
- Г Довге життя випало Дорошенчиці або Чабанісі як частіше називають ще її.
- Д Найкрасивіша рослина український водойм біле латаття або водяна лілія.
- Е Хвилі колосків то вганялись півколом у ліс то забігали вузькою річкою або сагою глибоко в діброву.

15. Відокремленими означенням можна замінити підрядне речення в рядку

- А Олесь, який поруч, допоміг мені вийти на берег.
- Б Подвір'я затінює крислата яблуня, що росте під хатою.
- В Огірок, що зжовк на сонці, був дуже несмачний.
- Г Думки, які роїлися в хлопцевій голові, не давали заснути.
- Д Пасічник дав скуштувати меду, що пахнув липою.

16. Доберіть приклад до кожного випадку вживання тире

1 між підметом і присудком	А Тонкі брови, русяві дрібні кучері, рум'яні губи
2 перед узагальнювальним словом	– усе це дихало молодою парубоцькою красою.
3 при відокремленій прикладці	Б Здобути волю – то мій рай.
4 у безсполучниковому реченні	В Я тільки тепер побачив село – нужденну купку солом'яних стріх.
	Г Від малих дітей голова болить, а від великих – серце.
	Д Прийде осінь – у засідках буде хліб золотий.

17. Установіть відповідність між односкладними реченнями та їх характеристиками

1 називне	А Шкода даремно згаяного часу.
2 означено-особове	Б Гостей зустрічали щиро, з хлібом-сіллю.
3 неозначено-особове	В Кришталевий промінь сміливого сонця.
4 безособове	Г Допоки горіти буде дотик твоєї долоні.
	Д поверни золоті її очі, сині хвилі і вітер весни.

18. Установіть, якими однорідними членами ускладнено кожне речення

А підмети	1 Звичністю, буденністю позначено тут життя.
Б присудки	2 Плинуть переді мною сині води, білі піски.
В додатки	3 Світ здається чарівною казкою, нерозгаданим плетивом мрій.
Г означення	4 Тихо опадає цвіт яблунь і груш.
	5 Під моїм вікном густо, медово пахне акація.

19. Установіть відповідність між односкладними реченнями та їх характеристиками

А узагальнено-особове	1 Як важко перші кроки йти !
Б неозначено-особове	2 Мною аж надто піклуються.
В означено-особове	3 Від своєї совісті не втечеш.
Г безособове	4 Разом ходімо в майбутнє.
	5 А ось ліси, покриті димом.

20. Установіть відповідність між односкладними реченнями та їх характеристиками

- А узагальнено-особове
- Б називне
- В означено-особове
- Г безособове
- Д неозначено-особове

- 1 Багатій, розбруньковуйся, мово!
- 2 Друга шукай, а знайдеш – тримай!
- 3 Над широким Дніпром у промінні блакить.
- 4 Нас зустрічають хлібом-сіллю.
- 5 Люди, овіяні грозами, обпалені громами.
- 6 Один з останніх рейсів був винятковим.
- 7 Без мови рідної, юначе, й народу нашого нема.

21. З'ясуйте тип односкладних речень

- 1 означено-особове
- 2 узагальнено-особове
- 3 називне
- 4 безособове

- А Лови летючу мить життя.
- Б І жити спішити треба...
- В З усіх утрат утрата часу найважча.
- Г Судженого конем не об'їдеш
- Д Людське життя...

22. З'ясуйте тип односкладних речень

- 1 означено-особове
- 2 узагальнено-особове
- 3 називне
- 4 безособове

- А Бракує арфі струн, співцеві слів.
- Б Учи народ, учися і в народу.
- В Нас чекають, нас знають, нас люблять, нам вірять, нас ждуть.
- Г Благословіть в дорогу, матері!
- Д Вийшла я на Княжу гору глянути на красень Львів.

23. З'ясуйте тип односкладних речень

- 1 означено-особове
- 2 узагальнено-особове
- 3 називне
- 4 безособове

- А На жаль, забули свою історію.
- Б Заморосило осінь у сльозу.
- В Смолою пахне дощок білий ряд.
- Г Згаяного часу конем не доженеш.
- Д Подбати мушу про тебе.

24. З'ясуйте тип односкладних речень

- 1 означено-особове
- 2 узагальнено-особове
- 3 називне
- 4 безособове

- А Яку ще хочем більшу славу укласти в блідість власних слів?
- Б Кришталевий промінь сміливого сонця.
- В Мовчанка мудрості довкола.
- Г Заморосило осінь у сльозу.
- Д Таких чекають все життя заради миті.

25. З'ясуйте тип односкладних речень

- 1 означено-особове
- 2 узагальнено-особове
- 3 називне
- 4 безособове

- А Не хвали мене в вічі, не гудь поза очі.
- Б Доберемося за три години, за стонадцять верст до родинки.
- В Завіяло, заговорило снігом у полі, попід садом і в саду.
- Г Мовчить мій цілий світ, загорнутий в лихі

словесні целофани.

Д Зелене море зроблять із Дніпра.

26. З'ясуйте, який відокремлений член речення є в кожному реченні

- 1 означення
- 2 прикладка
- 3 обставина
- 4 додаток

А Сам Лисенко, бездоганний лицар української пісні, прекрасний композитор і піаніст, зостався в моїй пам'яті як найчарівніша людина.

Б Он хмарки бредуть повільно одна за одною над самим обрієм, схожі на білих лебедів.

В Не чути ніякого голосу, крім вівчарської трембіти, десь на далекій полонині.

Г Ви щасливі, високої зорі, все на світі вам видно звисока.

Д Троянди, гріючись на сонці нескупім, нам серце радують відродженням своїм.

27. З'ясуйте, який відокремлений член речення є в кожному реченні

- 1 означення
- 2 прикладка
- 3 обставина
- 4 додаток

А А воно, могутнє світило, усе більше виповнювало собою світ.

Б Від квітів, особливо пальм й аспарагусів, одразу повіяло життям.

В Цвіте липа так буйно й розкішно, що все місто плаває в задумливому мареві.

Г Обабіч шляху лежали незнайомі поля, перекраєні вузькими довгими нивами.

Д Виблискуючи проти молодого місяця мокрим днищем, серединою ріки повільно плів за течією перекинутий човен.

28. Установіть відповідність

Відокремлений член речення

- 1 означення
- 2 прикладка
- 3 обставина
- 4 додаток

А Жовте листя, на вітрах розвіяне, поховала у снігах зима.

Б Окрім Сергія, на вечорі були й інші футболісти.

В Витри піт солоний із чола і трудись, забувши про втому.

Г На ясні зорі і тихі води, щемлива доле, виведи мене.

Д Знайшли в пилу золочену підкову — невизнаний старокозацький герб.

29. Виділені слова виконують синтаксичну роль

1 Сумно, сумно серед неба сяє білолиций.	А обставини
2 Він не в силі зараз працювати.	Б означення
3 Нам треба було вийти до річки.	В додатка
	Г підмета

4 Для нас у ріднім краю навіть дим **Д** частини складеного присудка. солодкий і коханий.

30. Установіть відповідність між реченнями й назвами відокремлених членів, якими ускладнено ці речення

А відокремлена обставина

Б відокремлений додаток

В відокремлене означення

Г відокремлена прикладка

1 Благословенним будуть, світанок долі, мій добрий незабутній отчий дім.

2 Небо розгорнуло намет свій – синій, широкий, глибокий.

3 У всякому ділі є свої майстри і своє, так би мовити, натхнення.

4 По всім світі пронесу гордість нашу і красу – рідну мову.

5 Там, замість житечка, в теплеє літечко терен зацвів.

6 З доріг життя сховавши втому, я в отчий край вернусь назад.